

Aviz al Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei: Oprirea reducerii biodiversității până în anul 2010 și mai departe Menținerea serviciilor de protecție a ecosistemelor pentru starea de bine a oamenilor

COM(2006) 216 final

(2007/C 97/03)

La 22 mai 2006, Comisia Europeană, în conformitate cu articolul 262 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la propunerea sus-menționată.

Secțiunea specializată însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 25 ianuarie 2007. Raportor: dl RIBBE.

În cea de-a 433-a sesiune plenară care a avut loc la 15 și 16 februarie 2007 (ședința din 15 ianuarie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 137 voturi pentru, 7 voturi împotriva și 5 abțineri.

1. Rezumatul concluziilor și recomandărilor Comitetului

1.1 Așa cum reiese din descrierea situației, CESE și Comisia sunt de acord asupra următorului aspect: conservarea biodiversității este o sarcină necesară și esențială, care nu reprezintă doar un angajament etic și moral. Există de asemenea suficiente motive economice care justifică luarea de măsuri rapide și eficiente. Pierderile economice rezultate din reducerea serviciilor privind ecosistemul se ridică astăzi la mai multe sute de miliarde de euro. Acestea reprezintă o risipă pe care economiile noastre naționale nu și-o pot permite.

1.2 În Europa, dispariția speciilor este rezultatul a milioane de decizii elaborate în ultimele decenii, luate într-o măsură covârșitoare în limitele legilor deja existente. Procentul de măsuri ilegale care determină reducerea biodiversității în Europa este nesemnificativ.

1.3 În ciuda promisiunilor politice, constatăm, din păcate, că are loc o continuare a reducerii biodiversității iar acest lucru nu derivă din faptul că nu se știe cum s-ar putea împiedica dispariția speciilor. Până acum a lipsit voința politică, care trebuia să se impună de mult sub forma unor măsuri necesare recunoscute. Experiențele cu rețeaua Natura 2000 vorbesc de la sine.

1.4 Motivele care stau la baza acestei situații sunt indicate corect de Comisie în comunicarea sa și sunt legate, printre altele, de „incapacitatea instituțiilor publice și a economiilor tradiționale de a recunoaște valoarea economică a patrimoniului natural și a serviciilor de protecție a ecosistemelor“. Acest lucru, împreună cu faptul că motivația etico-morală a conservării biodiversității este tratată mai degrabă în subsidiar în procesul de evaluare globală și politică, a dus la prezenta înrăutățire a situației.

1.5 Decalajul imens dintre intenție și realitate ar trebui eliminat dacă se dorește evitarea riscului de pierdere a credibilității.

1.6 CESE salută prezentarea planului de acțiune și recunoaște caracterul judicios al celor 160(!) de măsuri menționate în

acesta; majoritatea acestora nu sunt noi, ci se află de ani de zile pe ordinea de zi. Viitorul va arăta prin urmare dacă, prezentând acest program de acțiune, oamenii politici vor găsi într-adevăr puterea „să întreprindă schimbările fundamentale“ recunoscute ca necesare sau dacă se vor adevăra temerile multor ecologiști, că aceste probleme spinoase de politică socială vor fi din nou abordate declarativ, dar în realitate se va rămâne la nivelul declarațiilor verbale.

1.7 Drept critică principală față de comunicarea Comisiei, CESE observă lipsa dezbaterii strategice pe marginea chestiunii ridicate în avizul său exploratoriu din 18.5.2006⁽¹⁾ și anume, cum de apar incongruențe atât de evidente între ambiții, declarații de intenție și realitate în ceea ce privește conservarea biodiversității. CESE regretă că această problemă a fost exclusă aproape complet din comunicarea Comisiei și din planul de acțiune.

1.8 CESE consideră că este extrem de important să se acorde o prioritate deosebită domeniului politic 4, respectiv „îmbunătățirea bazei de cunoștințe“, astfel încât cetățenii și politicienii să fie conștienți de consecințele reale ale acțiunilor lor.

1.9 Trebuie atrasă atenția asupra necesității sprijinirii statelor vecine ale UE, pentru ca acestea să îmbunătățească conservarea biodiversității și să evite situațiile în care UE sau anumite state membre cofinanțează proiecte, care ar putea duce la o accelerare a reducerii biodiversității în țări terțe din Europa.

1.10 CESE sprijină conceptul responsabilității la nivel mondial a UE, așa cum este descrisă de către Comisie. În timp ce UE și statele membre contribuie cu mai puțin de 0,004 % din resursele lor economice la măsurile corespunzătoare de dezvoltare și de menținere a biodiversității, responsabilitatea față de distrugerea biodiversității globale (de exemplu pădurile tropicale) este acum din nou în creștere. Pe viitor, evoluțiile de pe piața carburanților biologici pot fi răspunzătoare pentru o înrăutățire a situației.

(¹) JO C 195, 18.8.06, p. 96.

1.11 CESE regretă că planul de acțiune este disponibil numai sub formă de „anexă tehnică” și, prin urmare, există doar sub formă de document SEC separat, exclusiv în limba engleză. Comitetul solicită Comisiei să dispună efectuarea traducerii planului de acțiune în toate limbile oficiale și larga difuzare a acestuia atât prin Internet, cât și în versiune imprimată.

1.12 Comisia propune ca realizarea obiectivelor planului de acțiune să fie supravegheată de grupul de experți pentru biodiversitate. CESE consideră că este indispensabilă implicarea mai accentuată a societății civile.

2. Elementele principale și contextul documentului Comisiei

2.1 În strategia privind biodiversitatea, UE atrăgea atenția încă din anul 1998 asupra „amplorii colosale” a pierderii biodiversității, iar șefii de state și de guverne ai UE au căzut de acord în anul 2001 asupra obiectivului de a opri pierderile „dramatice” ale biodiversității (din UE) până în anul 2010⁽²⁾. La acest summit, publicului european i s-a făcut promisiunea că se va avea grijă de refacerea habitatelor și sistemelor naturale.

2.2 În această comunicare, care prezintă un plan de acțiune pentru conservarea biodiversității, Comisia descrie încă o dată detaliat și insistent situația actuală din domeniul biodiversității sau, mai exact, reducerea continuă a biodiversității. Această reducere este extrem de alarmantă, fapt arătat și de toate studiile Agenției europene de mediu, precum și de așa numitele „liste roșii” ale speciilor de animale și plante pe cale de dispariție la nivel național. În comunicarea sa, Comisia constată că ne aflăm departe de obiectivul formulat de a opri reducerea biodiversității până în 2010 și că evoluția negativă de până acum nu poate fi remediată decât prin „modificarea radicală a politicilor și practicilor”.

2.3 Comisia menționează în continuare că „ritmul și amploarea punerii în aplicare sunt, ca și până acum, insuficiente”, solicitând „Comunității Europene și statelor membre accelerarea punerii în aplicare”, căci altfel este „foarte posibil”, „ca obiectivele propuse pentru anul 2010 să nu fie atinse”.

2.4 Potrivit Comisiei, un astfel de eșec în atingerea obiectivului ar fi de două ori problematic. În acest sens, conservarea biodiversității nu este numai o obligație etico-morală față de viață în toate formele sale, ci este utilă și necesară și din punct de vedere economic. În comunicare se precizează cu exactitate că biodiversitatea reprezintă baza pentru serviciile de protecție a ecosistemelor, printre care se numără „producția de alimente, carburant, fibre și medicamente, reglarea ciclului apei, a aerului și climei, menținerea fertilității solului, precum și a ciclului substanțelor nutritive”. La nivel mondial, „în jur de două treimi din ecosisteme sunt în declin”; prejudiciul financiar — a cărui dimensiune este greu de estimat — rezultat de aici fiind evaluat în comunicarea Comisiei la „mai multe sute de miliarde de euro”.

2.5 În comunicarea Comisiei s-au pus în continuare întrebări referitoare la ce s-a făcut până acum și cu ce rezultat. Privirea nu a fost îndreptată doar către UE însăși, ci s-a descris și situația globală și s-a prezentat responsabilitatea UE în context global.

2.6 Elementul esențial al comunicării îl reprezintă dezbateră din jurul chestiunii acțiunilor care trebuie desfășurate în viitor. În acest sens, Comisia a elaborat un **plan de acțiune al UE** (numai sub formă de anexă, ca document SEC) în care se identifică **patru domenii politice majore**, se definesc **zece obiective prioritare** și se menționează **patru „măsuri de sprijin importante”**.

2.6.1 Primul domeniu politic este dedicat **„biodiversității în Uniunea Europeană”**. Sunt enumerate în continuare 5 din cele 10 obiective prioritare, respectiv:

- protejarea principalelor habitate și specii din Uniunea Europeană;
- conservarea și restabilirea biodiversității și a serviciilor de protecție a ecosistemelor în diferitele zone rurale neprotejate ale Uniunii Europene;
- conservarea și restabilirea biodiversității și a serviciilor de protecție a ecosistemelor în mediul marin neprotejat al Uniunii Europene;
- sporirea compatibilității dintre dezvoltarea rurală și regională și conservarea biodiversității în UE; și
- reducerea efectelor produse de speciile alogene invazive și de genotipurile alogene asupra biodiversității din Uniunea Europeană.

2.6.2 Cel de-al doilea domeniu politic tratează **„UE și biodiversitatea la nivel mondial”**, deoarece reducerea biodiversității nu se limitează doar la teritoriul UE; de aceea, în cadrul dreptului internațional, UE și statele membre și-au luat angajamente în vederea protejării biodiversității, iar, pe de altă parte, sunt responsabile pentru evoluțiile la nivel mondial ca urmare a relațiilor lor comerciale. În acest context, sunt enumerate alte trei obiective prioritare, respectiv:

- îmbunătățirea substanțială a eficienței guvernantei internaționale în favoarea biodiversității și a serviciilor de protecție a ecosistemelor;
- îmbunătățirea substanțială a promovării biodiversității și a serviciilor de protecție a ecosistemelor în domeniul asistenței externe a Uniunii Europene; și
- reducerea substanțială a efectelor comerțului internațional asupra biodiversității la nivel mondial.

2.6.3 Cel de-al treilea domeniu politic tratează **„Biodiversitatea și schimbările climatice”** și prezintă ca obiectiv

- susținerea adaptării biodiversității la schimbările climatice.

⁽²⁾ A se vedea concluziile președinției, Consiliul European de la Göteborg, 15-16 iunie 2001.

2.6.4 În 4. În cel de-al patrulea domeniu politic, comunicarea și planul de acțiune analizează **„baza de cunoștințe“** și formulează al zecelea și ultimul obiectiv prioritar, care privește

— îmbunătățirea substanțială a bazei actuale de cunoștințe pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității în UE și la nivel mondial.

2.6.5 Cele **patru măsuri de susținere centrale** constau în:

- asigurarea resurselor financiare necesare;
- consolidarea procesului decizional la nivelul Uniunii Europene;
- crearea de parteneriate; și
- îmbunătățirea fondului de cunoștințe, sensibilizării și participării opiniei publice.

3. Observații generale privind conținutul comunicării Comisiei

3.1 CESE salută prezentarea comunicării și elaborarea unui plan de acțiune, care au avut loc la 22 mai 2006, la patru zile de la adoptarea unui aviz exploratoriu al CESE privind **„Campania UE pentru conservarea biodiversității poziția și contribuția societății civile“**. CESE consideră că analiza atât a situației de față, cât și a cauzelor coincide aproape total în ambele documente.

3.2 CESE constată că diferitele cauze care stau la originea reducerii speciilor și biotopurilor, cum ar fi intensificarea exploatarea solurilor, respectiv abandonarea habitatelor folosite intens până în prezent, impermeabilizarea solurilor, dezvoltarea imobiliară rurală nesistematizată etc. sunt cunoscute de mulți ani și documentate științific în mod repetat. Acestea se bazează pe deciziile și măsurile agenților economici, respectiv pe deciziile politice luate în conformitate cu legile existente; pericolul biodiversității produsă de măsuri ilegale este relativ mică. Prin urmare, deciziile legale politice și de fond sunt cele care duc la pierderea biodiversității; acestea se bazează, respectiv sunt inițiate adesea prin deciziile și instrumentele financiare ale UE, statelor membre și autorităților locale.

3.3 CESE și comunicarea Comisiei împărtășesc aceeași opinie în ceea ce privește situația și analiza, dar și argumentele în favoarea conservării biodiversității. Comisia menționează în comunicarea sa argumente de ordin etic, moral și economic, iar CESE vorbește în avizul său exploratoriu despre „valoarea intrinsecă” și „valoarea practică” a regiunilor rurale și biodiversității.

Biodiversitatea între dezideratul politic și realitate

3.4 Comunicarea Comisiei supusă analizei se adaugă unei lungi liste de documente politice în care se anunță intenția de a opri reducerea biodiversității. S-au făcut în nenumărate rânduri promisiuni politice, cele mai recente angajamente fiind luate în cadrul reuniunii miniștrilor europeni ai mediului din decembrie 2006, în cursul căreia a fost aprobată comunicarea Comisiei.

3.5 CESE trebuie din păcate să constate că există adesea o prăpastie uriașă între intenții și realitate, iar opinia publică remarcă, bineînțeles, acest lucru. De exemplu, la sfârșitul lunii decembrie, miniștrii responsabili cu domeniul pescuitului au stabilit anumite cote de captură pentru cod care în opinia tuturor (!) biologilor din domeniul marin sunt prea ridicate și care riscă să ducă la periclitarea efectivului acestei specii. În ciuda acestui fapt, se vorbește totuși despre un „rezultat pozitiv”. Acest lucru indică fie analizarea diferită a problematicii și a relației dintre cauză și efect, fie că această temă este abordată verbal, dar în realitate se practică mai departe politicile care duc la pierderea biodiversității.

3.6 Între timp, Comitetul a atras atenția asupra acestei teme într-o serie întreagă de avize și a avertizat că există pericolul pierderii credibilității.

3.7 Este evident că CESE și Comisia nu împărtășesc aceeași opinie cu privire la măsura în care reducerea biodiversității a fost deja conștientizată, apreciată de populație, în general, de factorii responsabili la nivel politic și de principalii actori economici; au fost luate, în special, măsuri politice de combatere a acestui declin. În acest context, CESE nu se îndoiește că reducerea biodiversității nu este conștientizată. Comitetul nu dorește în nici un caz să insinueze că cetățenii sau oamenii politici iau deliberat decizii cu scopul de a aduce prejudicii biodiversității. Cu toate acestea, se pare că există dificultăți considerabile privind chestiunea capacității efective de a evalua consecințele pe termen lung ale deciziilor luate și, unde este cazul, de a trage concluziile necesare. Un alt exemplu, care ilustrează această situație, îl reprezintă activitatea de irigații desfășurată în noile state membre, inclusiv Polonia, în cadrul programelor de dezvoltare rurală realizate în perioada 2004-2006 și planificate pentru perioada 2007-2013. Activitatea de „gospodărire a resurselor de apă destinate agriculturii”, care este finanțată din fonduri UE, presupune, în primul rând, amenajarea tehnică a bazinelor hidrografice. Acest lucru duce, pe de altă parte, la o serie întreagă de efecte negative, începând cu reducerea biodiversității. Din păcate, această acțiune este realizată și planificată cu privire la zone potențiale ale rețelei Natura 2000.

3.8 Comisia menționează că aspectele legate de conservarea biodiversității joacă, printre altele, un „rol important” și în Strategia Lisabona, iar în avizul său privind această comunicare Comitetul Regiunilor „își exprimă aprecierea față de concluziile Consiliului din 23 și 24 martie 2006 în care se face propunerea de integrare a obiectivului 2010 în toate politicile definite în Agenda Lisabona”. CESE se îndoiește de acest lucru și constată mai degrabă că rolul și importanța biodiversității sunt luate în considerare doar marginal în contextul „politicii economice”. Astfel de noțiuni precum „biodiversitate” și „protecția naturii” se regăsesc în trecere în documentele privind Strategia Lisabona, după cum arată o estimare, același lucru întâmplându-se și în cazul programelor naționale de reformă.

3.9 Comisia are perfectă dreptate atunci când vorbește despre „incapacitatea instituțiilor publice și economiilor tradiționale de a recunoaște valoarea economică a patrimoniului natural și a serviciilor de protecție a ecosistemelor”. Dacă valoarea ar fi într-adevăr recunoscută și „costurile externe” ar fi prin urmare asimilate, problema nu s-ar mai pune astfel.

3.10 CESE observase deja în avizul exploratoriu menționat mai sus că în momentul de față conflictele dintre diversele strategii pentru promovarea creșterii economice și a biodiversității tind mai degrabă să capete amploare. În mod greșit, nu se face distincție între creșterea economică și creșterea în termeni cantitativi, iar o astfel de creștere economică poate fi împiedicată sau îngreunată prin conservarea biodiversității. De aceea, protecția naturii și biodiversitatea nu sunt privite în majoritatea cazurilor în care este vorba de exemplu de decizii de fond sau care privesc amenajarea teritorială ca o șansă pentru dezvoltare economică, ci adesea ca obstacol, respectiv impediment în calea acesteia. Numai astfel se poate explica și „presiunea” exercitată încă, parțial chiar intensificată, asupra directivei UE privind conservarea habitatelor naturale și faunei și florei și directivei privind păsările, dar și asupra rețelei Natura 2000 rezultată în urma acestora. Chiar dacă dl DIMAS, Comisarul pentru mediu, s-a pronunțat în prezent împotriva modificării directivei menționate ⁽³⁾, un lucru este clar: protecția naturii este percepută de multe ori ca un obstacol în calea exploatării solurilor și o frână pentru dezvoltare și numai foarte rar ca bază pentru dezvoltarea economică. Totodată cheltuielile financiare, respectiv obligațiile, care rezultă, de exemplu, din înființarea rețelei Natura 2000 sunt resimțite ca o povară și nu ca o investiție de viitor; există, de asemenea, cazuri în care fondurile necesare finanțării nu sunt puse la dispoziție.

3.11 Pe lângă această percepție „economică” a protecției naturii și biodiversității care este complet contrară argumentației economice avansată de Comisie în favoarea conservării biodiversității, există o a doua problemă care a fost creată de înșiși responsabilii cu protecția naturii și care a condus la exacerbarea conflictului cu proprietarii, respectiv utilizatorii terenurilor. CESE a remarcat în repetate rânduri că, de exemplu, modul în care a fost planificată rețeaua NATURA-2000 și maniera în care este acum pusă în aplicare reprezintă un exemplu emblematic pentru cum nu poate funcționa protecția naturii. De fapt, miniștrii responsabili la nivel național respectiv regional critică dintr-o dată baza legală pe care au creat-o ei înșiși cu ani în urmă. Sunt cazuri, de asemenea, când agricultorii nu primesc compensațiile promise de politicieni și, mai mult, se iau decizii fără ca proprietarii respectiv utilizatorii terenurilor să fie consultați, când aceștia ar trebui să ia parte la proces. O astfel de formă de protecție a naturii își pierde credibilitatea și creează neîncredere în rândul cetățenilor.

3.12 Există numeroase exemple care arată că o colaborare rezonabilă poate da rezultate remarcabile, dacă politicienii și membrii administrației respectă promisiunile făcute, iar părțile interesate încheie parteneriate reale.

⁽³⁾ Acțiune salutată de CESE.

Deciziile financiare ale UE: un exemplu negativ

3.13 Deciziile financiare luate în cadrul Summit-ului UE din decembrie 2005 privind perspectiva financiară pentru perioada 2007-2013 s-au referit la reducerea finanțărilor pentru cel de-al doilea pilon PAC. Aceste decizii arată că, în ciuda declarațiilor de intenție și a obiectivelor formulate, biodiversitatea va fi sacrificată în favoarea priorităților politice. Wenn ein halbes Jahr nach den o.g. După șase luni de la summitul UE, în cadrul căruia s-au luat deciziile financiare menționate anterior, Comisia explică în planul de acțiune „necesitatea finanțării corespunzătoare” pentru Natura 2000 ca fiind una din cele patru măsuri centrale de susținere, aceasta fiind o cerere pertinentă din punct de vedere formal și de conținut, dar care însă nu are nici o legătură cu realitatea politică. Mai mult, este demonstrată discrepanța dintre vorbe și fapte.

3.14 CESE a atras în repetate rânduri atenția că finanțarea celui de-al doilea pilon PAC este insuficientă, mai ales acum când i-au fost atribuite sarcini suplimentare precum finanțarea rețelei Natura 2000 și punerea în aplicare a directivei cadru privind apa. Ce să creadă cetățeanul despre o politică în mod evident contradictorie și care dă naștere la conflicte pe plan local?

3.15 Prin urmare, CoR are perfectă dreptate să pledeze în avizul său pentru „alocarea unei părți importante din resurse pentru o agricultură durabilă și pentru conservarea regiunilor rurale cu ocazia revizuirii perspectivei financiare 2007-2013, prevăzută pentru anul 2008”.

3.16 Același lucru este valabil și pentru revendicarea în fapt justificată a Comisiei, conform căreia „este necesar să se garanteze că fondurile comunitare pentru dezvoltarea regională promovează și nu prejudiciază biodiversitatea și că se stabilesc parteneriate care servesc interesului responsabililor cu planificarea și dezvoltarea, dar interesului biodiversității”. CESE susține cu tărie și această solicitare care a fost între timp exprimată în mai multe rânduri. Dar, și în acest caz, decalajul dintre declarațiile de intenție (reale) și practicile politice cotidiene este evident, deoarece, în principiu, nu s-a schimbat nimic. Ca și până acum, continuă să se construiască infrastructuri (în parte cofinanțate de UE) în zone extrem de valoroase din punctul de vedere ecologic și în ciuda măsurilor necesare de compensare și înlocuire în cele din urmă tot se produce o reducere a biodiversității — a se vedea prezentarea situației din UE.

3.17 CESE este de părere că cererile de fonduri structurale trebuie să fie valabile pentru toate cheltuielile UE dacă se dorește satisfacerea unei exigențe impuse de a aplica o politică coerentă.

3.18 În opinia CESE, domeniile care reprezintă un bun punct de plecare sunt cele în care UE are o mare responsabilitate în baza competențelor care îi revin. Politica agricolă reprezintă un asemenea punct de plecare. Situația actuală arată că reglementările legale existente nu sunt suficiente pentru conservarea biodiversității la scară largă. Dacă plățile din agricultură s-ar efectua „numai” cu respectarea legilor existente, ne-am da repede seama că biodiversitatea nu este promovată.

3.19 În prezent, plățile directe către agricultori, care reprezintă cea mai mare parte din bugetul agriculturii, nu sunt concepute ca un mijloc de promovare a biodiversității, ci mai degrabă ca o modalitate de a-i pregăti pe agricultori să facă față provocărilor piețelor mondiale. CESE a atras însă în repetate rânduri atenția că „modelul agricol european“, care tratează printre altele și conservarea biodiversității, nu este compatibil cu condițiile de pe piața mondială. Dorința de a-i face pe agricultori competitivi pe piața mondială și de a aștepta în același timp de la ei să promoveze biodiversitatea, nu este fezabilă.

3.20 De aceea, Comitetul a subliniat că „atâta timp cât condițiile de pe piața mondială tind să împiedice adoptarea generală a practicilor agricole favorabile protecției naturii, sunt necesare măsuri politice speciale“ care ar putea însemna, de exemplu, că „ajutoarele pentru măsuri de agricultură ecologică să fie atât de atrăgătoare încât să-i determine pe toți agricultorii Uniunii Europene să adopte procese de producție ecologice (*).“ Și în acest caz, realizările sunt mult mai puține decât obiectivele anunțate.

3.21 Este limpede că situația politică privind la protecția biodiversității se deosebește fundamental de celelalte domenii ale politicii, de exemplu politica financiară și de stabilitate. În aceste domenii, Comisia încearcă, parțial împotriva rezistenței extrem de accentuate, să-și impună propria linie politică, dispunând de instrumentele care-i permit să ceară urmarea cursului de acțiune considerat corect, a se vedea Criteriile de la Maastricht. Conservarea biodiversității nu a depășit până acum stadiul promisiunilor politice declarative.

3.22 Tocmai de aceea, în avizul său exploratoriu CESE a pus accent pe identificarea contextului social care ar putea face posibilă o situație, în care toți să se pronunțe pentru biodiversitate, dar în care să se producă în același timp un declin dramatic al biodiversității. Comitetul a ajuns la concluzia că societatea (și o mare parte a sferei politice) nu conștientizează suficient valoarea intrinsecă și practică a biodiversității. Dacă cele două argumente în favoarea conservării biodiversității nu sunt acceptate și înțelese în totalitate, nici o politică nu poate fi eficientă în acest domeniu. De aceea CESE a solicitat să se pună un accent politic pe promovarea necesității de menținere a biodiversității. Cu toate că planul de acțiune prezentat de UE se referă la această chestiune în domeniul politic 4 și în „măsurile centrale de susținere“, acesta nu este tratat cu atenția necesară.

3.23 CESE nu dorește să reitereze observațiile pe această temă prezentate în avizul său din 18.5.2006. Comitetul poate doar să solicite Comisiei, Consiliului și Parlamentului să treacă încă o dată în revistă considerațiile exprimate în acest aviz. Este cunoscută situația dramatică privind evoluția biodiversității, ea fiind desfășurată în mare măsură în limitele acțiunilor legale. UE a luat unele măsuri, dar acestea nu au efect, printre altele, deoarece au fost primite fără prea mare convingere sau nu au fost acceptate deloc. Mai mult, se iau în continuare multe decizii, cu toate că acestea sunt contraproductive.

4. Observații speciale

4.1 Dacă într-un plan de acțiune se prezintă peste 160 de propuneri diferite pentru îmbunătățirea situației, acest lucru

arată mai întâi că până acum au existat deficite în foarte multe domenii politice și pe cele mai diverse planuri. Dar, în același timp, trebuie să se pună întrebarea dacă toate măsurile sunt importante în egală măsură și dacă toate ar trebui puse în aplicare simultan. Această problemă nu trebuie să implice faptul că CESE ar trebui să considere măcar una dintre măsurile introduse ca falsă. Comitetul se îndoiește însă că toate aceste măsuri sunt aplicate în mod serios.

4.2 CESE consideră că este esențială abordarea în detaliu și fără întârziere a domeniului politic 4. Politikbereich umgehend und umfassend anzugehen: Este imperios necesară îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind însemnătatea biodiversității și consecințele reale pe termen lung ale diferitelor decizii privind biodiversitatea. Numai dacă există într-adevăr o bază corespunzătoare de cunoștințe care să fie în mod real acceptată de societate și de politicieni, va fi posibilă dezvoltarea sentimentului de implicare care este esențial la nivel politic, dacă se dorește producerea unor „schimbări substanțiale în politică și în practică“, pe care Comisia le consideră necesare. Este foarte greu de stabilit dacă în prezent lipsesc ideile și cunoștințele corespunzătoare sau mai degrabă voința sau capacitatea politică de a pune în aplicare măsurile.

4.3 Fără îndoială că UE va fi judecată în funcție de capacitatea sa de a pune în practică măsurile prezentate în planul de acțiune, inclusiv planul de revizuire a politicii privind biodiversitatea și a politicii de cheltuieli. Deciziile financiare din decembrie dau naștere la scepticism în rândul multora dintre părțile interesate, care au îndoiești dacă această modificare a politicii se va realiza cu adevărat. Scepticismul acestora este amplificat de faptul că și în situațiile în care interesele economice nu au împiedicat protecția efectivă a biodiversității, nu s-au putut obține succese în trecut.

4.4 Ca exemplu se poate aminti un domeniu problematic, care nu a fost luat deloc menționat în documentul Comisiei, deși are o însemnătate specială pentru multe specii pe cale de dispariție, și anume vânătoarea. În cele 27 de state membre ale UE, Elveția și Norvegia sunt împușcate sau capturate anual aproximativ 102 milioane de păsări, printre care se numără circa 37 de milioane de păsări cântătoare. Aceste cifre au fost stabilite pe baza statisticilor de vânătoare. Este cert că pierderile însemnate suferite de speciile de păsări migratoare ca urmare a vânătorii reprezintă un factor-cheie al mortalității.

4.5 Ar trebui și ar putea fi interzisă vânătoarea la speciile de păsări precum nagățul, becațina comună, rața sălbatică, ciocărlia, prepelița, turturica și sitarul pitic, având în vedere că toate aceste specii sunt în declin în Europa sau în părți ale Europei. Trebuie avut în vedere faptul că în majoritatea țărilor europene vânătoarea speciilor de păsări migratoare este o activitate practică în timpul liber de către o minoritate restrânsă din populație. Nu există nici o motivație economică, vânătoarea fiind practică din pură plăcere. Și, de aceea — sau poate tocmai din acest motiv — nu s-a înregistrat încă nici un succes în acest domeniu. Se dovedește în permanență cât de dificil este să ne schimbăm chiar și astfel de deprinderi și că este mult mai greu să operăm „schimbările fundamentale“ corespunzătoare.

(*) Viitorul PAC, avizul CESE din 21.3.2002, JO C 125, 27.5.2002, p. 87-99.

4.6 Insula grecească Tilos este un exemplu pozitiv remarcabil pentru ceea ce poate realiza prin interzicerea vânătorii. Din anul 1993 nu se mai vânează pe această insulă, ceea ce a dus la o creștere substanțială a diversității speciilor și a efectivului diverselor specii. UE a promovat această inițiativă folosind un număr de instrumente, inclusiv un proiect în cadrul programului LIFE.

4.7 În concluzie, CESE dorește să sublinieze încă o dată că este de acord cu conceptul de **responsabilitate globală** la care face referire Comisia. Comitetul constată însă că, în acest sens, UE nu merită să primească încă o cunună de lauri. Comisia menționează în comunicarea sa că momentan se alocă „doar 1/100 din bugetul de sprijin anual de dezvoltare al Comunității și al statelor membre” proiectelor internaționale pentru conservarea biodiversității, ceea ce înseamnă că se alocă mai puțin de 0,004 % din totalul cheltuielilor conservării biodiversității.

4.8 Pe de altă parte, se are în vedere răspunderea crescută a UE pentru distrugerea biodiversității în alte părți ale lumii. În comunicare se menționează ca exemplu distrugerea pădurilor tropicale. CESE dorește să-și exprime îngrijorarea cu privire la faptul că aceste defrișări nu sunt contraproductive doar din punctul de vedere al protecției biodiversității, ci și din motive de protecție a climei: 20 % din poluarea globală cu CO₂ își are originea în defrișarea pădurilor!

4.9 CESE atrage atenția asupra riscului evident pentru producția agricolă și animală, pe care îl constituie procesul rapid de eroziune a resurselor genetice pentru producția de alimente.

4.10 CESE își manifestă profunda îngrijorare cu privire la faptul că, de exemplu, aplicarea strategiei UE de promovare a biocombustibililor ar putea duce la distrugerea masivă a pădurilor tropicale dacă se folosesc mărfuri de import ieftine în loc de produse autohtone care protejează mediul înconjurător. Malaiezia produce în prezent aproximativ 5 milioane de tone de ulei de palmier pe an, iar plantațiile de palmieri au fost cauza a circa 90 % din totalul defrișărilor pădurii tropicale din țară în perioada dintre 1985 și 2000. Acum urmează a fi defrișate alte

6 milioane de hectare de pădure tropicală, în Indonezia chiar 16,5 milioane de hectare pentru cultivarea de plantații pentru producerea de ulei de palmier. Uleiul de palmier este un produs destinat exportului. O termocentrală din localitatea germană Schwäbisch-Hall, care este dată ca model în materie de politică energetică, funcționează în proporție de peste 90 % cu ulei de palmier!

4.11 Pe lângă aceste aprecieri diferite ca strategie și conținut, CESE ar dori să mai sublinieze două aspecte importante din punct de vedere formal:

4.11.1 Este cu siguranță deranjant pentru părțile vizate și interesate când se văd nevoite să confrunte diferite documente ale UE pentru a obține o imagine de ansamblu asupra aceluiași domeniu politic. Având în vedere indicațiile administrativ-tehnice conform cărora documentele Comisiei trebuie să fie concise, planul de acțiune propriu-zis, care este menționat în cuprinsul comunicării Comisiei ca fiind anexa 1, nu este anexat acestei comunicări. Planul este disponibil doar ca document SEC, unde noțiunea de „plan de acțiune” nu apare deloc pe pagina de gardă respectivă. În document se face referire doar la o „anexă tehnică”. În plus, planul de acțiune este disponibil numai în limba engleză (deci nu și în alte limbi oficiale) și este tipărit cu caractere greu lizibile. Toate aceste elemente sunt deranjante. Din acest motiv, CESE solicită Comisiei să dispună efectuarea traducerii planului de acțiune în toate limbile oficiale și să asigure larga difuzare a acestuia atât prin Internet, cât și în versiune tipărită.

4.11.2 Comisia propune ca realizarea obiectivelor planului de acțiune să fie supravegheată de grupul de experți pentru biodiversitate. CESE propune, pe de altă parte, ca societatea civilă să fie implicată mai mult, tocmai datorită chestiunii menționate mai sus, care a fost prezentată în detaliu în avizul exploratoriu, deoarece cetățenii sunt prea puțin sensibilizați în acest sens și, în consecință, nu se simt suficient de „vizați” de această problemă.

Bruxelles, 15 februarie 2007.

Președintele

Comitetului Economic și Social European

Dimitris DIMITRIADIS